

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет мистецтва та дизайну
Кафедра мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія української культури

Галузь знань
Спеціальність
Назва освітньої програми
Рівень вищої освіти

26 «Цивільна безпека»
262 «Правоохоронна діяльність»
Правоохоронна діяльність
Перший (бакалаврський) рівень

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
Гончарук Тарас Григорович, д.істор.н., професор	+380958701175	estradauniversitet@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

“Історія української культури” є складним навчальним курсом, бо включає в себе художню культуру (мистецтво образотворче: архітектуру, скульптуру, живопис; й музично-драматичне мистецтво: музику, театр, танець, хореографію, кіномистецтво; літературу); декоративно-ужиткове мистецтво (вишивання, писанкарство, ткацтво, гончарство, ковальство, чеканку тощо), культуру буття (житла і побуту) і світогляду (світосприйняття і мислення), морально-правову культуру; наукову культуру (рівень наукових відкриттів та впровадження їх у практику); стан освіти й виховання; особливості етносу та його історію; масова та елітарна культура та вивчається студентами різних спеціальностей і охоплює такі напрями: теорію культури та історію культури.

Проблема викладання даного курсу полягає в тому, що якщо студенти із шкільних курсів історії, образотворчого мистецтва, музичного мистецтва, література, право не засвоїли ряду теоретичних понять із цих дисциплін, то вони не розуміють процесів розвитку мистецтва зокрема і культури взагалі. Оскільки більшість випускників загальноосвітніх шкіл країни не ознайомлені із суттю теоретичних понять, що використовуються при вивченні української та світової культури і мистецтва, то значна частина програми передбачає певні теоретичні знання про історію образотворчого чи музично- драматичного та інших видів мистецтва та знання з теорії мистецтва, літератури, права, релігії, етики, науки, освіти, ментальності, філософії, побуту).

Вивчати культурні процеси, що відбувалися в історії людства, краще використовуючи історичну періодизацію розвитку за такими періодами з історії мистецтва та літератури: культура первісного суспільства, мистецтво і культура стародавнього світу, середньовічна культура Київської Русі; культура та мистецтво, література, освіта і наука нового і новітнього часу, сучасна культура.

Варто не забувати, що крім історії української культури для студентів освітньокваліфікаційного рівня “бакалавр” передбачено вивчення ще ряду курсів, які допомагають виховувати особистість та формувати різносторонній світогляд дієвого громадянина своєї країни, зокрема: культурології, історії України, українського ділового мовлення, теоретичних основ свободи совісті, історії релігій та ряду інших навчальних дисциплін.

Враховано і той факт, що культура та мистецтво, література, право, етика, освіта тісно пов’язані з ідеологічними впливами, які мали певний вплив на процеси будь-якої творчості, а тому варто враховувати світогляд (релігійний чи філософський), що переважав у ту чи іншу історичну епоху народ та впливав на креативні здібності митців своєї справи.

Мова навчання – українська

Статус навчальної дисципліни – обов’язкова.

Мета вивчення

Мета дисципліни «Історія української культури» полягає в розкритті закономірностей та особливостей політичного, економічного, соціального та культурного розвитку України, її відносин з іншими державами та народами.

Основні завдання навчальної дисципліни

- подати наукову періодизацію історії культури, характерні риси основних періодів української культури, їх особливості, визначальні події та явища в кожному з них;
- узагальнити досвід національного державотворення, традиції української державності, культури, значення боротьби українського народу за її відродження та збереження;

- розкрити історію суспільно-політичних та соціально-економічних процесів в Україні та їх вплив на культуру України, основні етапи українського національно-визвольного руху, його конкретний зміст та організаційні форми, визначити місце і роль в українській історії видатних історичних осіб;
- висвітлити зміст і особливості розвитку української матеріальної та духовної культури, її взаємозв'язок із світовою культурою;
- показати найважливіші події та явища української історії в контексті світової історії, роль України в системі міжнародних відносин

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Історія української культури» формуються наступні компетентності із передбачених освітньо-професійною програмою:

Інтегральна компетентність - здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів правоохоронної діяльності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК12. Здатність до активного слухання й storytelling (вміння розповідати).

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання (ПРН):

РН1. Розуміти історичний, економічний, технологічний і культурний контексти розвитку правоохоронної діяльності.

РН2. Організувати культурний діалог на рівні, необхідному для ефективної професійної діяльності.

РН6. Розуміти принципи і мати навички етичної поведінки, соціально відповідальної та свідомої діяльності у сфері правоохоронної діяльності.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

1. розрізняти етногенез українців від етногенезу інших народів на території України;
2. розрізняти ментальність і світогляд; розрізняти правову і етичну культуру;
3. розрізняти художню і документальну літературу;
4. розрізняти релігії за їх морально-етичними релігійними кодексами та вченням про ближнього від правничих кодексів;

5. виділяти впливи релігійних кодексів на світське законодавство, що існувало та діє сьогодні в Україні та інших країнах світу;
6. складові культури тої чи іншої епохи та їх відмінності у різні історичні епохи; володіти основними мистецтвознавчими термінами.

Навички:

1. Аналізувати історичні події, знаходження основних етапів формування;
2. Розкриття самобутності і ідеї української державності, вміння порівнювати різні історичні процеси в історії;
3. Можливість обґрунтовано розуміти різноманітність української культури;
4. Зіставлення сучасних та минулих територій розселення українців, зміни в повсякденному, суспільному та світському житті.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
3	90	14 / 8	14 / 6	62 / 76	1	1	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	практ.	сам. роб.		лекц.	практ.	сам. роб.
Тема 1. Наука і навчальна дисципліна історія української культури: предмет і завдання вивчення курсу, її витоки, типи та етапи розвитку. Етногенез українського народу. Ментальність українців.	8	1	1	6	8	-	-	8
Тема 2. Історія культури первісного суспільства, давня культура України, кочові народи на території України та їх культура.	8	1	1	6	8	-	-	8
Тема 3. Культура ранніх державних утворень на території України. Художня культура та її класифікації.	8	1	1	6	7	-	-	7
Тема 4. Історія розвитку культури за часів Середньовіччя в Київській Русі та Галицько-Волинській державі.	8	1	1	6	8	1	-	7

Тема 5. Українська культура польсько-литовської доби XIV-XVII ст. Епоха Відродження. Українська культура доби бароко і Просвітництва (друга пол. XVII-XVIII ст.). Козацьке бароко.	8	1	1	6	8	1	-	7
Тема 6. Українська культура XIX ст. Філософія, художня культура, архітектура.	8	1	1	6	9	1	1	7
Тема 7. Культура і побут населення України. Світогляд українців.	8	1	1	6	9	1	1	7
Тема 8. Українська культура XX. Культура України у міжвоєнний період (1921 – 1938 рр.): утвердження тоталітарного режиму; боротьба більшовиків за знищення українського села як основного місця збереження традицій.	8	1	1	6	9	1	1	7
Тема 9. Українська культура в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.)	8	2	2	4	8	1	1	6
Тема 10. Україна в др. пол. 40-х – пер. пол. 80-х рр. XX ст.: трансформації культурного розвитку українців.	9	2	2	5	8	1	1	6
Тема 11. Сучасна українська культура в контексті європейської цивілізації.	9	2	2	5	8	1	1	6
Усього годин	90	14	14	62	90	8	6	76
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - ІСПИТ								

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Крім того викладач використовує Google Диск для розміщення конспектів лекцій, тестових завдань та іншої навчально-методичної літератури. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізі інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
1	Тема 1. Наука і навчальна дисципліна історія української культури: предмет і завдання вивчення курсу, її витоки, типи та етапи розвитку. Етногенез українського народу. Ментальність українців. 1. Поняття культури. 2. Феномен української культури. 3. Витоки української культури.	1	-
2	Тема 2. Історія культури первісного суспільства, давня культура України, кочові народи на території України та їх культура.	1	-

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поселення Майданецьке. 2. Дохристиянські символи писанок та їх значення. 3. Символи у писанках. 4. Клемент I папа Римський та його перебування на українських землях. 		
3	<p>Тема 3. Культура ранніх державних утворень на території України. Художня культура та її класифікації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Перші християнські храми на території Русі. Храм Івана Предтечі в Керчі. Церква св. Іллі. Десятинна церква в Києві. 2. Візантійські впливи на київську архітектуру. Храм св. Софії в Києві. 3. Мистецтво живопису. Фрески і мозаїки у Софії Київській та Михайлівському монастирі. 4. Особливості київської архітектурної школи. Церква Параскеви-П'ятниці в Чернігові, Новгороді. 5. Галицька архітектурна школа. Особливості архітектури Галицького і Волинського князівств. 6. Собор св. Івана Предтечі в Перемишлі. 7. Галицькі пам'ятки архітектури, нумізматики, сфаястики, лиття і чеканки. 8. Собор Успіння Пресвятої Богородиці. Церкви Кирила і Методія в Галичі та Києві. 9. Ротонда Святого пророка Іллі. 10. Капітелі галицьких храмів 	1	-
4	<p>Тема 4. Історія розвитку культури за часів Середньовіччя в Київській Русі та Галицько-Волинській державі.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Культура Київської держави IX-XIV ст. 2. Храм св. Пантелеймона у Галичі (суч.с. Крилос) – приклад впливу романського базилікального стилю на киево-руську архітектуру. 3. Меморіальна скульптура. 4. Скульптура давнього Галича 5. Давньоруські музичні наспіви 6. Вклад дослідників і археологів Я Хмілевського, Л. Чачковського, Я. Пастернака, В. Сас-Залозецького, Б. Мадзолевського, М. Брайчевського, Ю. Асєєва, М. Фіголя, В. Овсійчука, В. Барана, М. Паньківа, Б. Томенчука, Ю. Шилова, А. Кифішина у вивчення стародавньої культури Галича та Києва та інших давніх міст і городищ 	1	-
5	<p>Тема 5. Українська культура польсько-литовської доби XIV-XVII ст. Епоха Відродження. Українська культура доби бароко і Просвітництва (друга пол. XVII-XVIII ст.). Козацьке бароко.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Берестейська унія – зразок міжнародного договору XVI ст. 2. Братські школи – заклади європейського зразка Українці в університетах Європи. 3. Острозька Біблія як пам'ятка європейської культури Військово-лицарські ордени в 	1	-

	<p>Україні.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Грюнвальдська битва – зразок військового мистецтва 5. Монастирі в Україні і книгодрукування. 6. Києво-Могилянська академія – єдиний університет Східної Європи. 7. Готичний стиль в Україні. 8. Українське іконопис XIV-XVII ст. 9. Вірменська культура в Україні в XIV-XVII ст. 10. Іноземні посли і мандрівники про Україну в XIV-XVII ст. 		
6	<p>Тема 6. Українська культура XIX ст. Філософія, художня культура, архітектура.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вплив Берестейської унії на розвиток культури на території західноукраїнських земель. 2. Церковна архітектура в Україні XIX - поч. XX ст. у Подніпров'ї (Миколаївський костюль у Києві тощо); 3. Церковна архітектура в Україні XIX - поч. XX ст. Дерев'яна архітектура Західної України. 4. Караїмська кенаса в Києві. 5. Творчість Іллі Рєпіна. 6. Творчість Миколи Ге, 7. Творчість Йосипа Бокшая 8. Скульптор В. Городецький та його пам'ятки мистецтва в Києві. 9. Академік Тарас Шевченко – гравер. 10. Тарас Шевченко – художник-сепіст. 11. Мозаїки та фрески Миколи Рєріха на Лівобережжі. 	1	1
7	<p>Тема 7. Культура і побут населення України XXст. Світогляд українців.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Українські імена у світовій науці - Іван Пулюй, Михайло Кравчук, Ігор Сікорський, Олександр Шаргей , Сергій Корольов, Степан Балей. 2. Вплив Берестейської унії на розвиток культури на території західноукраїнських земель. 3. Музика композитора О. Гавриша на вірші В. Крищенка до тексту доктора С. Мудрого “Десять Заповідей Божих”. 4. Світ ікон Василя Стефурака. 	1	1
8	<p>Тема 8. Українська культура XX. Культура України у міжвоєнний період (1921 – 1938 рр.): утвердження тоталітарного режиму; боротьба більшовиків за знищення українського села як основного місця збереження традицій.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пам'ятки козацького бароко на Київщині та Черкащині сьогодні. 2. Андріївська церква в Києві – приклад поєднання візантійського та барокового стилів. 3. Вплив державотворчої політики українських гетьманів на розвиток української сакральної культури. 	1	1

	<p>4. Особливості українського бароко.</p> <p>5. Храми барокового стилю в Україні: надбрамна церква Києво-Печерської лаври, Спаська церква Мгарського монастиря, Богоявленська церква на Подолі в Києві.</p> <p>6. Андріївська церква в Києві та Святоюрський собор у Львові (арх. Мердера) - приклади впливу стилю бароко на українську архітектуру.</p> <p>7. Костьол Мердера в Городенці, кармеліток босих у Львові. Митрополича палата в Києві.</p>		
9	<p>Тема 9. Українська культура в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.).</p> <p>1. Радянська українізація шкіл та університетів.</p> <p>2. Вплив голодомору 1921 та 1933рр. на демографічний та моральний стан української нації.</p> <p>3. “Розстріляне Відродження” (М. Хвильовий, У. Самчук, В. Сосюра “Любіть Україну”, І. Багряний “Тигролови”, П. Тичина, М. Рильський, М. Яновський та ін.)</p> <p>4. Культура українців західноукраїнських земель.</p> <p>5. Духовні та учительські семінарії (18 закладів).</p> <p>6. Класичні гімназії, ліцеї, початкові, виділові школи з рідною мовою викладання. Львівська Богословська академія (ЛБА) у Львові.</p> <p>7. Молодіжні товариства “Луг”, “Орли”, “КАУМ”, таємний “Пласт” та їх культурно-просвітницька діяльність.</p> <p>8. Діяльність товариств “Просвіта”, “Рідна школа”, “Буковинських вчителів”</p> <p>9. “Молодий театр” як перший реформаторський рух у театрі.</p> <p>10. Досягнення театрального мистецтва та кіномистецтва.</p> <p>11. Музичне життя. Діяльність музично-громадських товариств та організацій.</p> <p>12. Становлення оперного мистецтва. Композиторська і громадсько-культурна діяльність українських митців - Д. Січинський, М. Лисенко, Д. Білаш, І. Шамо, С. Людкевич, Ф. Колесса, П. і Л. Майбороди, Л. Дичко. О. Козаренко.</p> <p>13. Оперне мистецтво: О. Петрусенко, Б. Гмиря, М. Паторжинський, Є Мірошниченко, Д. Петрененко, Г. Ципола, В. Лук’янець, Д. Гнатюк, А. Солов’яненко.</p>	2	1
10	<p>Тема 10. Україна в др. пол. 40-х – пер. пол. 80-х рр. XX ст.: трансформації культурного розвитку українців.</p> <p>1. Народно-пісенна творчість 60-90х рр. Співаки: В. Зінькевич, Н. Яремчук, С. Ротару; ансамблі: “Ватра”, “Смерічка”, “Росинки”, “Гуцулочки”, тріо Мареничів. Композитори: М. Мозговий, І. Поклад, Д. Циганков, О. Гавриш.</p> <p>2. Репресії щодо українських вчених-біологів: Д. Третякова, М. Гришка, І. Шмальгаузен, І. Поялкова, С. Делоне</p> <p>3. Репресії щодо українських поетів: В. Симоненка, В. Стуса.</p> <p>4. Розвиток різних жанрів українського образотворчого мистецтва: живопис, графіка.</p> <p>5. Мистецтво скульптури та архітектури.</p>	2	1

	6. Український мистецький авангард та його доля. 7. Авангардизм у живописі. 8. “Кубофутуризм” “супрематизм”, “модерн”. 9. Широкий вихід української культури на європейський і світовий рівень.		
11	Тема 11. Сучасна українська культура в контексті європейської цивілізації. 1. Вклад українських вчених кін. ХХ-ХХІ ст.ст. у розвиток світової науки і культури: С. Крушельницька, І. Пулюй, І. Горбачевський, С. Возняк. Г. Гамов, Р. Яцків, Б. Білінський, Л. Романків, Д. Іваненко, І. Сікорський, О. Кошиць, О. Смакула, М. Яримович, П. Капиця. 2. Чорнобильська катастрофа 26 квітня 1986 р. – початок перебудови в Україні. 3. Пробудження національного мовно-культурного інстинкту. 4. Відродження товариства «Просвіта» ім. Т. Г. Шевченка. 5. Декларація про державний суверенітет України (16 липня 1990р.). 6. Державні заходи щодо відродження культурно-просвітницької діяльності установ культури та художньо-мистецьких організацій. 7. Визнання України незалежною державою з боку інших держав. 8. Акт проголошення незалежності України 24 серпня 1991 року. 9. Духовне відродження національної свідомості.	2	1
	Всього	14	6

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Історія української культури» включається:

1. Обов’язкове знайомство з науковою літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Внесення до конспекту розгорнутого плану відповіді на встановлені питання до кожного семінарського заняття, згідно програми курсу.
3. Обов’язкове конспектування матеріалів до тем, винесених на самостійний розгляд здобувачів, згідно тематичного плану дисципліни.
4. Підготовка та виконання реферату/доповіді/есе.
5. Пошукова робота з Інтернет-ресурсами.
6. Підготовка до семестрового контролю.
7. Підготовка наукової статті або тез доповіді на конференцію.

Виконуючи самостійну роботу, здобувач знайомиться з рекомендованою в робочій програмі курсу літературою, яку він бере в бібліотеці чи в Інтернет ресурсах. Прочитані матеріали аспірант акумулює у власному конспекті у вигляді коментарів та нотаток до кожного пункту плану семінарського заняття та до окремих тем, винесених в робочій програмі на самостійне ознайомлення.

Конспект із виконаним завданням подається викладачу на перевірку під час проведення відповідного семінарського заняття, або в інший, визначений викладачем час.

Загальний підсумок самостійної роботи з вивчення курсу здобувач показує під час консультації.

Питання з кожної теми, які потрібно додатково розглянути та законспектувати, вказані у таблиці.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	<p>Тема 1. Наука і навчальна дисципліна історія української культури: предмет і завдання вивчення курсу, її витoki, типи та етапи розвитку. Етногенез українського народу. Ментальність українців.</p> <p>1. Поняття культури. 2. Феномен української культури. 3. Витoki української культури.</p>	6	8
2	<p>Тема 2. Історія культури первісного суспільства, давня культура України, кочові народи на території України та їх культура.</p> <p>1. Поселення Майданецьке. 2. Дохристиянські символи писанок та їх значення. 3. Символи у писанках. 4. Клемент I папа Римський та його перебування на українських землях.</p>	6	8
3	<p>Тема 3. Культура ранніх державних утворень на території України. Художня культура та її класифікації.</p> <p>1. Перші християнські храми на території Русі. Храм Івана Предтечі в Керчі. Церква св. Іллі. Десятинна церква в Києві. 2. Візантійські впливи на київську архітектуру. Храм св. Софії в Києві. 3. Мистецтво живопису. Фрески і мозаїки у Софії Київській та Михайлівському монастирі. 4. Особливості київської архітектурної школи. Церква Параскеви-П'ятниці в Чернігові, Новгороді. 5. Галицька архітектурна школа. Особливості архітектури Галицького і Волинського князівств. 6. Собор св. Івана Предтечі в Перемишлі. 7. Галицькі пам'ятки архітектури, нумізматики, сфагістики, лиття і чеканки. 8. Собор Успіння Пресвятої Богородиці. Церкви Кирила і Методія в Галичі та Києві. Ротонда Святого пророка Іллі. 9. Капітелі галицьких храмів</p>	6	7
4	<p>Тема 4. Історія розвитку культури за часів Середньовіччя в Київській Русі та Галицько-Волинській державі.</p> <p>1. Культура Київської держави IX-XIV ст. 2. Храм св. Пантелеймона у Галичі (суч.с. Крилос) – приклад впливу романського базилікального стилю на киево-руську архітектуру. 3. Меморіальна скульптура.</p>	6	7

	<p>4. Скульптура давнього Галича</p> <p>5. Давньоруські музичні наспіви</p> <p>6. Вклад дослідників і археологів Я Хмільовського, Л. Чачковського, Я. Пастернака, В. Сас-Залозецького, Б. Мадзолевського, М. Брайчевського, Ю. Асеева, М. Фіголя, В. Овсійчука, В. Барана, М. Паньківа, Б. Томенчука, Ю. Шилова, А. Кифішина у вивчення стародавньої культури Галича та Києва та інших давніх міст і городищ</p>		
5	<p>Тема 5. Українська культура польсько-литовської доби XIV-XVII ст. Епоха Відродження. Українська культура доби бароко і Просвітництва (друга пол. XVII-XVIII ст.). Козацьке бароко.</p> <p>1. Берестейська унія – зразок міжнародного договору XVI ст.</p> <p>2. Братські школи – заклади європейського зразка Українці в університетах Європи.</p> <p>3. Острозька Біблія як пам'ятка європейської культури Військово-лицарські ордени в Україні.</p> <p>4. Грюнвальдська битва – зразок військового мистецтва</p> <p>5. Монастирі в Україні і книгодрукування.</p> <p>6. Києво-Могилянська академія – єдиний університет Східної Європи.</p> <p>7. Готичний стиль в Україні.</p> <p>8. Українське іконопис XIV-XVII ст..</p> <p>9. Вірменська культура в Україні в XIV-XVII ст.</p> <p>10. Іноземні посланики і мандрівники про Україну в XIV-XVII ст.</p>	6	7
6	<p>Тема 6. Українська культура XIX ст. Філософія, художня культура, архітектура.</p> <p>1. Вплив Берестейської унії на розвиток культури на території західноукраїнських земель.</p> <p>2. Церковна архітектура в Україні XIX - поч. XX ст. у Подніпров'ї (Миколаївський костюл у Києві тощо);</p> <p>3. Церковна архітектура в Україні XIX - поч. XX ст. Дерев'яна архітектура Західної України.</p> <p>4. Караїмська кенаса в Києві.</p> <p>5. Творчість Іллі Рєпіна.</p> <p>6. Творчість Миколи Ге,</p> <p>7. Творчість Йосипа Бокшая</p> <p>8. Скульптор В. Городецький та його пам'ятки мистецтва в Києві.</p> <p>9. Академік Тарас Шевченко – гравер.</p> <p>10. Тарас Шевченко – художник-сепіст.</p> <p>11. Мозаїки та фрески Миколи Рєрїха на Лівобережжі.</p> <p>12. Скульптура та живопис в Святоуспенській лаврі Почаєва</p>	6	7
7	<p>Тема 7. Культура і побут населення України XXст. Світогляд українців.</p> <p>1. Українські імена у світовій науці - Іван Пулюй, Михайло Кравчук, Ігор Сікорський, Олександр Шаргей, Сергій Корольов, Степан Балей.</p> <p>2. Вплив Берестейської унії на розвиток культури на території західноукраїнських земель.</p> <p>3. Музика композитора О. Гавриша на вірші В. Крищенка до тексту доктора С. Мудрого "Десять</p>	6	7

	Заповідей Божих” 4. Світ ікон Василя Стефурака.		
8	Тема 8. Українська культура ХХ. Культура України у міжвоєнний період (1921 – 1938 рр.): утвердження тоталітарного режиму; боротьба більшовиків за знищення українського села як основного місця збереження традицій. 1. Пам’ятки козацького бароко на Київщині та Черкащині сьогодні. 2. Андріївська церква в Києві – приклад поєднання візантійського та барокового стилів. 3. Вплив державотворчої політики українських гетьманів на розвиток української сакральної культури. 4. Особливості українського бароко. 5. Храми барокового стилю в Україні: надбрамна церква Києво-Печерської лаври, Спаська церква Мгарського монастиря, Богоявленська церква на Подолі в Києві. 6. Андріївська церква в Києві та Святоюрський собор у Львові (арх. Мердера) - приклади впливу стилю бароко на українську архітектуру. 7. Костьол Мердера в Городенці, кармеліток босих у Львові. Митрополіча палата в Києві.	6	7
9	Тема 9. Українська культура в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.) 1. Радянська українізація шкіл та університетів. 2. Вплив голодомору 1921 та 1933рр. на демографічний та моральний стан української нації. 3. “Розстріляне Відродження” (М. Хвильовий, У. Самчук, В. Сосюра “Любіть Україну”, І. Багрянний “Тигролови”, П. Тичина, М. Рильський, М. Яновський та ін.) 4. Культура українців західноукраїнських земель. 5. Духовні та учительські семінарії (18 закладів). 6. Класичні гімназії, ліцеї, початкові, виділові школи з рідною мовою викладання. Львівська Богословська академія (ЛБА) у Львові. 7. Молодіжні товариства “Луг”, “Орли”, “КАУМ”, таємний “Пласт” та їх культурно-просвітницька діяльність. 8. Діяльність товариств “Просвіта”, “Рідна школа”, “Буковинських вчителів” 9. “Молодий театр” як перший реформаторський рух у театрі. 10. Досягнення театрального мистецтва та кіномистецтва. 11. Музичне життя. Діяльність музично-громадських товариств та організацій. 12. Становлення оперного мистецтва. Композиторська і громадсько-культурна діяльність українських митців - Д. Січинський, М. Лисенко, Д. Білаш, І. Шамо, С. Людкевич, Ф. Колесса, П. і Л. Майбороди, Л. Дичко. О. Козаренко. 13. Оперне мистецтво: О. Петрусенко, Б. Гмиря, М. Паторжинський, Є Мірошніченко, Д. Петрененко, Г. Ципола, В. Лук’янець, Д. Гнатюк, А. Солов’яненко.	4	6
10	Тема 10. Україна в др. пол. 40-х – пер. пол. 80-х рр. ХХ ст.: трансформації культурного розвитку українців.	5	6

	<p>1. Народно-пісенна творчість 60-90х рр. Співаки: В. Зінькевич, Н. Яремчук, С. Ротару; ансамблі: “Ватра”, “Смерічка”, “Росинки”, “Гуцулочки”, тріо Мареничів. Композитори: М. Мозговий, І. Поклад, Д. Циганков, О. Гавриш.</p> <p>2. Репресії щодо українських вчених-біологів: Д. Третякова, М. Гришка, І. Шмальгауцена, І. Поялкова, С. Делоне.</p> <p>3. Репресії щодо українських поетів: В. Симоненка, В. Стуса.</p> <p>4. Розвиток різних жанрів українського образотворчого мистецтва: живопис, графіка.</p> <p>5. Мистецтво скульптури та архітектури.</p> <p>6. Український мистецький авангард та його доля.</p> <p>7. Авангардизм у живописі.</p> <p>8. “Кубофутуризм” “супрематизм”, “модерн”.</p> <p>9. Широкий вихід української культури на європейський і світовий рівень.</p>		
11	<p>Тема 11. Сучасна українська культура в контексті європейської цивілізації.</p> <p>1. Вклад українських вчених кін. ХХ-ХХІ ст.ст. у розвиток світової науки і культури: С. Крушельницька, І. Пулюй, І. Горбачевський, С. Возняк. Г. Гамов, Р. Яцків, Б. Білінський, Л. Романків, Д. Іваненко, І. Сікорський, О. Кошиць, О. Смакула, М. Яримович, П. Капиця.</p> <p>2. Чорнобильська катастрофа 26 квітня 1986 р. – початок перебудови в Україні.</p> <p>3. Пробудження національного мовно-культурного інстинкту.</p> <p>4. Відродження товариства «Просвіта» ім. Т. Г. Шевченка.</p> <p>5. Декларація про державний суверенітет України (16 липня 1990р.).</p> <p>6. Державні заходи щодо відродження культурно-просвітницької діяльності установ культури та художньо-мистецьких організацій.</p> <p>7. Визнання України незалежною державою з боку інших держав.</p> <p>8. Акт проголошення незалежності України 24 серпня 1991 року.</p> <p>9. Духовне відродження національної свідомості.</p>	5	6
	Всього	62	76

8.

ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
<p>поточний контроль, який здійснюється у ході:</p> <ul style="list-style-type: none"> - усної відповіді на питання лекційного курсу або тестування знань з певного розділу (теми) або з певних окремих питань лекційного курсу; - розв'язання певних ситуацій тощо; - захисту завдань самостійної роботи; - виступу на семінарських заняттях. 	50%
<p>підсумковий контроль, який здійснюється у ході проведення іспит</p>	50%

Методи діагностики знань (контролю)	<p style="text-align: center;">опрацювання лекційних матеріалів та літератури; підготовка до семінарських занять; надання відповідей на тести по темам курсу; розв'язання кейсів; виконання реферату; написання тез доповідей та наук.статей; іспит.</p>
--	--

Питання до іспиту

1. Періодизація української культури.
2. Культура населення України в часи палеоліту.
3. Культурні досягнення населення України епохи мезоліту та неоліту.
4. Трипільська культура та її роль у формуванні вітчизняної культурної традиції.
5. Культура кочового світу (кіммерійці, скіфи, сармати та ін.).
6. Культура античних міст Північного Причорномор'я.
7. Особливості розвитку культури у давніх слов'ян.
8. Релігійні уявлення та міфологія східнослов'янських племен.
9. Християнізація Русі та її значення для розвитку української культури.
10. Особливості світорозуміння людини часів Київської Русі та особливості християнського світогляду.
11. Розвиток освіти та наукових знань у Київській Русі.
12. Писемність та література Київської Русі.
13. Архітектура та образотворче мистецтво у Київській Русі.
14. Музичне мистецтво і театр періоду Київської Русі.
15. Культура Галицько-Волинського князівства: освіта і наука, літописання, архітектура.
16. Історичні умови розвитку української культури у литовсько-польську добу (друга половина XIV – перша половина XVII ст.).
17. Гуманістичні та реформаційні впливи на культуру України.

18. Діяльність культурно-освітніх осередків в українських землях доби Ренесансу.
19. Культурно-просвітницька діяльність православних братств та розвиток друкарства (XIV – середина XVII ст.).
20. Архітектура та образотворче мистецтво доби Ренесансу (XIV – середина XVII ст.).
21. Полемічна література кінця XVI – початку XVII ст.: причини появи, видатні автори, проблематика.
22. Музика та театральне мистецтво доби Ренесансу (XIV – середина XVII ст.).
23. Суспільно-політичні передумови формування козацького типу української культури. Характерні риси культури козацької держави.
24. Особливості розвитку української культури у другій половині XVII – на початку XVIII ст. Феномен українського бароко.
25. Розвиток освіти та наукових знань у другій половині XVII – на початку XVIII ст. Києво-Могилянська академія: виникнення та діяльність.
26. Барокова архітектура, образотворче мистецтво та скульптура.
27. Література, театр і музика культури українського бароко.
28. Розвиток історичної самосвідомості (середина XVII – XVIII ст.).
29. Григорій Сковорода – філософ, поет, педагог.
30. Початок інтеграції української козацької старшини та духовенства в соціально-політичне та духовне життя Російської імперії. Вплив українських культурних діячів на розвиток російської культури.
31. Просвітництво в українській культурі: особливості й визначні представники.
32. Стиль рококо в Україні.
33. Класицизм в українському мистецтві.
34. Етапи та характерні риси українського національного відродження.
35. Освіта і наука на українських землях (кінець XVIII – початок XIX ст.).
36. Романтизм в літературі, музиці та живописі. «Енеїда» І. Котляревського.
37. Культурницький етап національно-культурного відродження. Кирило-Мефодіївське товариство.
38. Національне відродження на західноукраїнських землях. «Руська трійця».
39. Реалізм в українському мистецтві (театр, музика, живопис).
40. Утиски української культури в Російській імперії у другій половині XIX ст.
41. Модерн в Україні (література, архітектура, живопис).
42. Модерн в українській культурі: музика і театр.
43. Українська культура в період національно-визвольних змагань 1917 – 1920 рр.
44. Політика «українізації»: причини, форми, зміст та наслідки.
45. Українська культура в умовах сталінського терору 1930-х рр. «Розстріляне відродження» та його наслідки для розвитку української культури.
46. Українська культура в роки Другої світової війни.
47. Соціалістичний реалізм в українській культурі післявоєнного періоду.
48. Період «відлиги» в Україні. Шестидесятники.
49. Українська культура в другій половині 1960-х – 1980-х рр.
50. Культура незалежної України. Особливості сучасного етапу розвитку української культури.

**9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ**

Денна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен			50
Всього балів			100

Заочна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи під час аудиторних занять			
1.1. Підготовка до аудиторних занять	Відповідно до розкладу	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час аудиторних занять	15

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

За виконання контрольних робіт (завдань)			
1.2. Підготовка контрольних робіт	-//-	Перевірка контрольних робіт (завдань)	15
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ² , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	5
2.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль іспит			50
Всього балів підсумкової оцінки			100

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи,

² Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» Fx – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C	Задовільно	
64-73 (5)	D		
60-63 (4)	E	незадовільно	не зараховано
35-59 (3)	Fx		
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Аркас М. Історія української культури-Русі. Одеса : Маяк, 2019. – 392 с.
2. Богачевська-Хомяк М. Білим по білому. Жінки у громадському житті України 1994-1939. Львів : Бурмакс, 2018. 489 с.
3. Гречило А. Завітій Б. Наш герб. Харків : КнигарняЄ, 2018. 377с.
4. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX–XX ст. Київ : yakaboo Publishing 2019. 656 с.
5. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. Київ : yakaboo Publishing, 2021.
6. Полянський О., Труба Р. Історія України: навч. посіб. для сем. занять для студ. неіст. спец. ВНЗ. Львів : Бурмакс, 2019. 468 с.
7. І. Підкова, Р. Шуст, І. Гирич. НАН України. Інститут історії України. Історія України : А-Я. Київ: Генеза, 2018. 1520 с.
8. Мицик Ю. Історія України : навч. посібник. Київ : Кліо, 2019. 677 с.
9. Остафійчук В. Історія України: сучасне бачення: навч. посібник. Київ : Знання-Прес, 2020. 422с.
10. Таїрова-Яковлева Т. Повсякдення, дозвілля і традиції козацької еліти Гетьманщини. Київ : Генеза 2018. 184 с.
11. Тіні згаданих предків. Від склавинів до русинів. Прадавня Україна, Русь і походження українців. Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2018. 351с.

Допоміжна:

1. Бондар Г.А. Новітня Історія української культури (1914 – 2008 рр.). Київ : Знання. 2019. 395с.
2. Кульчицький С.В., Історія української культури від найдавніших часів до сьогодення. Збірник документів і матеріалів. Київ-Чернівці : Книги. 2019. 752с.
3. Баран В., Козак Д., Терпиловський Р. Походження слов'ян. Київ : Генеза., 2021. 498с.
4. Багалій Д. Нарис Історії української культури. Доба наступального господарства. Київ : Генеза. 2020. 369с.
5. Бунятян К.П., Зубар В.М. Трипільська культура. Історія української культури. Львів: Бурмакс. 2019. 458с.
6. Вовк Ф. Антропологічні особливості українського народу. Київ : Київдрук 2020. 340с
7. Глібко Л. Україна – прабатьківщина індоєвропейців. Історія української культури. Київ : Генеза. 2020.
8. Залізник Л. Нариси стародавньої Історії української культури. Київ : Генеза. 2019. 457 с.
9. Залізник Л.Л. Походження українського народу. Київ : Кліо. 2021. 879с.
10. Ісаєвич Я. Україна давня і нова. Народ, релігія, культура. Львів : Бурмакс, 2019. 351с.

Інформаційні ресурси:

1. Інститут історії Національної Академії наук України <http://history.org.ua/uk> (остання дата звернення 15.06.2022)
2. Національна бібліотека України ім. І.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua> (остання дата звернення 15.06.2022)
3. Інформація з всесвітньої історії www.thehistorynet.com (остання дата звернення 15.06.2022)
4. Музейний простір України www.prostir.museum (остання дата звернення 15.06.2022)
5. Історія українського козацтва www.cossackdom.com (остання дата звернення 15.06.2022)
6. «Культура України» <http://k-ua.net> (остання дата звернення 15.06.2022)
7. Культурологічна бібліотека http://kultura.ho.ua/books_ku.htm (остання дата звернення 15.06.2022)
8. Історія української культури <http://history.franko.lviv.ua/> – Історія української культури (остання дата звернення 15.06.2022)